

Några effekter av Radio Moskvas sändningar på Nordamerika

bP 505/46

National Library
of Sweden

Mars 1972

Kurt Törnqvist
Kjell Aggefors

NÅGRA EFFEKTER AV RADIO MOSKVAS SÄNDNINGAR PÅ NORDAMERIKA

Don D. SMITH: Some Effects of Radio Moscow's North American Broadcasts. PUBLIC OPINION QUARTERLY, Winter 1970-1971 ss 539-551.

Kortvågssändningarnas roll i internationell politisk kommunikation

Trots att internationell politisk kommunikation numera är ett framträdande drag i internationell politisk aktivitet, är den empiriska forskningen på detta område mycket obetydlig. I denna studie rapporteras vissa forskningsresultat på ett speciellt område av internationell politisk kommunikation - kortvågssändningar på radio från en officiell källa i ett land till en publik i ett annat.

Tidigare forskning har gett vid handen att det finns en ganska stor publik i USA för politiska program från ett land till andra länder via kortvågsradio. Vilken effekt kan sådana radiosändningar ha? I en undersökning 1942 av tyska och italienska kortvågssändningars effekter på amerikansk publik fann forskarna att sändningarna i allmänhet var ineffektiva, ehuru en viss positiv effekt kunde noteras på ett fåtal frågor under vissa omständigheter.

Under de många år som gått sedan dess har de internationella politiska radiosändningarna intensifierats så kraftigt att de numera representerar huvuddelen av utgifterna för internationell politisk kommunikation i många länder. Och i jämförelse med ansträngningarna för en generation sedan har betydande skicklighet utvecklats när det gäller kommunikation som är avsedd att påverka. Vilka effekter har då de aktuella kortvågssändningarna på den nuvarande publiken?

17
102

Meddelande nr 45

PSYKOLOGISKT FÖRSVAR
BEREDSKAPSNÄMNDEN - PÖ

Mars 1972

Kurt Törnqvist
Kjell Ågefors

NÅGRA EFFEKTER AV RADIO MÖRKVAR SÄNDNINGAR PÅ NORDAMERIKA
Don D. SMITH: Some Effects of Radio Moscow's North American
Broadcasts. PUBLIC OPINION QUARTERLY, Winter 1970-1971
s. 539-551.

Kortvägsändningarnas roll i internationell politisk
kommunikation

Trots att internationell politisk kommunikation numera är ett
framträdande drag i internationell politisk aktivitet, är den
empiriska forskningen på detta område mycket obetydlig. I
denna studie rapporteras vissa forskningsresultat på ett spe-
ciellt område av internationell politisk kommunikation - kort-
vägsändningar på radio från en officiell källa i ett land till
en publik i ett annat.

Tidigare forskning har gott vid handen att det finns en viss
stor publik i USA för politiska program från ett land till
andra länder via kortvägsradio. Varken effekt kan sådana radio-
sändningar ha? I en undersökning 1942 av tyska och italienska
kortvägsändningarnas effekter på amerikansk publik från forskar-
ne att sändningarna i allmänhet var ineffektiva, emellanåt en viss
positiv effekt kunde noteras på ett fåtal frågor under vissa
omständigheter.

Under de många år som gått sedan dess har de internationella
politiska radioändningarna intensivt utvärderats så kraftigt att
de numera representerar huvuddelen av utgåfforna för inter-
nationell politisk kommunikation i många länder. Och i samband
med ansträngningarna för en generation sedan har betydande
de skicklighet utvecklat när det gäller kommunikation som är
avsedd att påverka. Vilka effekter har då de aktuella kortvägs-
ändningarna på den nuvarande publiken?

Svar från nutida amerikanska lyssnare antyder att sådana radiosändningar verkligen påverkar deras politiska åsikter och uppfattningar. Dessa "real-life"-lyssnare säger att sändningarna "hjälpes dem att se den andra sidan av problemet" och "ger dem ett bredare perspektiv på internationella händelser". Ett annat svar från denna aktuella publik, vilket är av speciellt intresse för denna studie, är att en av de stationer de oftast lyssnar på är Radio Moskva.

Denna artikel innehåller resultat av en experimentell studie av vissa effekter av Radio Moskvas engelskspråkiga sändningar till Nordamerika.

Teoretiska synpunkter

I en förberedande studie, som gjordes för att erhålla teoretiska utgångspunkter, framkom följande. 1. Mätt med nutida krav på effektiv kommunikation var innehållet (och det sätt på vilket det presenterades) i Radio Moskvas amerikanska program mycket dåligt och skulle sannolikt inte ha ansetts effektivt vilkamålkommunikatorn än skulle ha. 2. Programinnehållet var färgat och antiamerikanskt och lyssnarna uppfattade det så. 3. Men lyssnarna var ganska förvånade över att innehållet inte var mer färgat och mer antiamerikanskt. 4. Trots dessa negativa kännetecken kände lyssnarna sig påverkade av vad de hörde.

Med utgångspunkt från dessa erfarenheter försökte man skapa en teoretisk referensram för tolkningen av observationerna. Socialpsykologisk forskning har visat att en individs gensvar på ett budskap beror på hur detta förhåller sig till den uppfattning han har om situationen. Och reaktionens riktning och styrka blir en följd av denna jämförelse. Individens förväntningar på en stimulus är en viktig del av den standard mot vilken han jämför inkommande stimuli.

Slutsatserna av denna forskning har varit att små avvikelser från vad man väntat framkallar en positiv effekt och en positiv tolkning av budskapet medan stora avvikelser från det förväntade framkallar en negativ effekt och en negativ tolkning.

Svar från utländska amerikanska lyssnare angående radio-
 sändningar verkliga påverkar deras politiska åsikter och upp-
 fattningar. Dessa "real-life"-lyssnare säger att sändningarna
 hjälper dem att se den andra sidan av problemet och "ger dem
 ett bredare perspektiv på internationella händelser". Ett annat
 svar från denna aktuella publik, vilket är av spekulativ art,
 för denna studie, är att en av de stationer de oftast lyssnar
 på är Radio Moskva.

Denna artikel innehåller resultat av en experimentell studie
 av vissa effekter av Radio Moskvas engelskspråkiga sändningar
 till Nordamerika.

Teoretiska synpunkter

I en förberedande studie, som gjordes för att erhålla teore-
 tiska utgångspunkter, framkom följande. 1. Mest med utländ-
 skan på effektiv kommunikation var innehåll (och det sätt på
 vilket det presenterades) i Radio Moskvas amerikanska program
 mycket bättre och skiljer sig från andra effektiva vil-
 kända kommunikation än skilje på. 2. Programinnehållet var
 färgat och antiamerikanskt och lyssnarna uppfattade det så.
 3. Men lyssnarna var ganska förvånade över att innehållat inte
 var mer färgat och mer antiamerikanskt. 4. Trots dessa nega-
 tiva kännetecken kände lyssnarna sig påverkade av vad de hörde.

Med utgångspunkt från dessa observationer försökte man skapa en
 teoretisk referensram för tolkningen av observationerna.
 Socialpsykologisk forskning har visat att en individ genererar
 på ett budskap beror på hur detta förhåller sig till den upp-
 fattning han har om situationen. Och reaktionens riktning
 och styrka blir en följd av denna jämförelse. Individens för-
 väntningar på en stimulus är en viktig del av den standard
 mot vilken han jämför inkommande stimuli.

Slutsatserna av denna forskning har varit att små avvikelser
 från vad man väntat framkallar en positiv effekt och en posi-
 tiv tolkning av budskapet medan stora avvikelser från det för-
 väntade framkallar en negativ effekt och en negativ tolkning.

Andra forskare har byggt på denna teori med ett viktigt element genom att påpeka att människorna inte bara har förväntningar utan även förhoppningar och önskningsar och att de värderar budskapen även i förhållande till dessa. Dessa forskare fann stöd för hypotesen att avvikelser från det förväntade i riktning mot ens förhoppningar skulle resultera i positiva reaktioner gentemot budskapet, medan avvikelser från det förväntade i riktning från ens förhoppningar skulle resultera i negativa tolkningar av budskapet.

Smith gör ett viktigt tillägg till dessa hypoteser genom att påpeka att den uppfattade avvikelser av budskapet från det förväntade står i relation till det som förväntas. Det är icke fråga om en kategorisk bedömning av typen "allt eller intet". En individ kan således reagera positivt på ett negativt budskap (negativt i förhållande till hans förhoppningar), om han uppfattar budskapet mindre negativt än han väntat. En student som räknat med att köra på ett prov, kan reagera positivt på misslyckandet om han inte kör lika kraftigt som han räknat med. Och en student som lätt klarar ett prov, som han varit inställd på att klara lätt, reagerar kanske inte lika positivt, som den student som med nöd och näppe klarar ett prov, som han räknat med att köra på.

Flera av försökspersonernas åsikter är aktuella i detta sammanhang. 1. Samtliga värderade internationellt samarbete, förståelse och fred som "mycket önskvärda" mål (förhoppningsbetingelsen). 2. Samtliga väntade sig att budskapet skulle vara oförenligt med dessa förhoppningar, dvs de hade mycket negativa förväntningar på Radio Moskva och dess program. De var inställda på att programmen skulle vara mycket snedvridna och mycket anti-amerikanska till sitt innehåll och bestå av högljudd propaganda och "fanatiska" försök att ändra deras åsikter (förväntansbetingelsen).

Av betydelse för en fullständig förståelse av undersökningens hypoteser är också det faktum, vilket kommer att dokumenteras senare, att de sändningar försökspersonerna hörde verkligen var färgade och anmärkningsvärt antiamerikanska och att de upplevdes så av dessa amerikanska försökspersoner.

Andra forskare har byggt på denna teori med ett viktigt element genom att påpeka att människorna inte bara har förväntningar utan även förhoppningar och önskaningar och att de väntar på någon även i förhållande till dessa. Dessa forskare länkar stöd för hypotesen att avvikelser från det förväntade i riktning mot ena förhoppningar skulle resultera i positiva reaktioner gentemot budskapet, medan avvikelser från det förväntade i riktning från ena förhoppningar skulle resultera i negativa reaktioner av budskapet.

Såväl för ett viktigt tillägg till denna hypoteser genom att påpeka att den upplevda avvikelser av budskapet från det förväntade står i relation till det som förväntas. Det är inte fråga om en kategorisk bedömning av typen "allt eller inget". En individ kan således reagera positivt på ett negativt budskap (negativt i förhållande till hans förhoppningar), om han upplever budskapet mindre negativt än han väntar. En student som räknat med att köra på ett prov, kan reagera positivt på misslyckandet om han inte kör lika kraftigt som han räknat med. Om en student som fått klara ett prov, som han varit inställd på att klara lätt, reagerar kanske inte lika positivt, som den student som med nöd och näppe klarat ett prov, som han räknat med att köra på.

Flera av försökspersonerna åsikter är aktuella i detta sammanhang. 1. Samtliga väntade interaktioner, förstås, se och frid som "mycket önskvärda" mål (förhoppningsbeteckelsen). 2. Samtliga väntade sig att budskapet skulle vara oförenligt med dessa förhoppningar, dvs de hade mycket negativa förväntningar på radio Morkva och dess program. De var inställda på att programmen skulle vara mycket användbara och mycket anti-amerikanska till sitt innehåll och bestå av högljud propaganda och "farsastaka" försöka att hindra deras åsikter (förväntansbeteckelsen).

Är betydelse för en fullständig förståelse av undersökningens hypoteser är också det faktum, vilket kommer att dokumenteras senare, att de sådana försökspersonerna börde verkliga var försäde och ansäkningsvärt anti-amerikanska och att de upplevde så av dessa amerikanska försökspersoner.

Med dessa synpunkter i minnet kan följande hypoteser härledas ur den föregående diskussionen: 1. De lyssnare som uppfattar dessa negativa sändningar som förhållandevis mindre negativa än de räknat med, kommer att reagera positivt på sändningarna. 2. De lyssnare som upplever dessa negativa sändningar som lika negativa som de hade väntat sig, kommer att reagera negativt på sändningarna. 3. De lyssnare slutligen som uppfattar dessa negativa sändningar som ännu mera negativa än de föreställt sig, kommer att reagera mest negativt på sändningarna.

Undersökningens uppläggning

Undersökningen omfattar en experimentgrupp på 122 studenter och två kontrollgrupper på 43 respektive 54 studenter. Experimentgruppen lyssnade på Radio Moskvas sändningar en och en halv timme varje vecka under två och en halv månad, sammanlagt 15 timmar. Försökspersonerna fick besvara ett frågeformulär såväl före som efter experimentet.

För att kunna kontrollera den eventuella ökningen av intresset för internationella nyheter, som deltagande skulle kunna framkalla, informerades kontrollgrupp 1 (K 1) utförligt om undersökningen och man försökte ge dessa individer en känsla av ett fullständigt deltagande. Försökspersonerna i kontrollgrupp 2 (K 2) var omedvetna om att de deltog i en stor undersökning och ovetande om att de efter två månader skulle få svara på samma frågor igen.

Ett par utmärkande drag hos programmen är av speciell betydelse. För det första visar en innehållsanalys att de flesta programmen inte direkt berör internationella politiska frågor. Förutom korta nyhetsnotiser, en del politiska kommentarer och ett fåtal regelbundet återkommande program om politiska frågor, sysslade sändningarna med ämnen som stadsplanering i Moskva, utbildningsväsendet i Sovjet, spannmålsproduktionen, cementindustrins utveckling osv, alla rent beskrivande och faktabetonade till sin karaktär. För det andra karakteriserades programmen både vid innehållsanalysen och av en panel på 15 bedömare som "något färgade". Dessa bedömare kännetecknade också sättet på vilket programmen presenterades som "ointressant, tråkigt och fantasilöst".

Faint, illegible text at the top of the page, possibly a header or introductory paragraph.

Med dessa synpunkter i mindet kan följande hypoteser härledas ur den föregående diskussionen: 1. De lysnare som upplästar dessa negativa ändringar som förhållandevis mindre negativa än de riktad ned, kommer att reagera positivt på ändringarna. 2. De lysnare som upplästar dessa negativa ändringar som lika negativa som de hade väntat sig, kommer att reagera negativt på ändringarna. 3. De lysnare självisken som upplästar dessa negativa ändringar som ännu mera negativa än de förväntat sig, kommer att reagera mest negativt på ändringarna.

Undersökningens uppläsnare
Undersökningen omfattar en experimentgrupp på 182 studenter och två kontrollgrupper på 41 respektive 54 studenter. Experimentgruppen lysnade A Radio Moskvas ändringar på och en halv timme varje vecka under två och en halv månad, sammanlagt 15 timmar. Försökspersonerna fick besvara ett frågeformulär såväl före som efter experimentet.

För att kunna kontrollera den eventuella övningen av intresset för internationella nyheter, som deltagande skulle kunna framkalla, informeras kontrollgruppen 1 (K1) utöver på andra ändringar och man försökte ge dessa individer en känsla av ett inflytelserikt deltagande. Försökspersonerna i kontrollgrupp 2 (K2) var omedvetna om att de deltog i en stor undersökning och ovetande om att de efter två månader skulle få svara på samma frågor igen.

Det här stämmande är ett av specialt betydelse. För det första visar en innehållsanalyse att de flesta programmen inte direkt berör internationella politiska frågor. Förutom korta nyhetsbulletiner, en del politiska kommentarer och ett fåtal respektfulla återkommande program om politiska frågor, utvalda ändringarna med bannen som statshörsning i Moskva, utbildningsväsendet i Sovjet, spannmålsproduktion, cementindustrins utveckling osv, alla rent beskrivande och faktabaserade till sin karaktär. För det andra karakteriserades programmen både vid innehållsanalysen och av en panel på 15 personer som "något föregående". Dessa bedömare kännetecknade också såväl på vilket program presenterades som "olatrassant", "tråkigt och fattigt".

Ett slående undantag från dessa båda observationer och av särskild betydelse för analysen, var behandlingen av Vietnamfrågan. Denna som behandlades i nyhetstelegram, politiska kommentarer och ett speciellt veckoprogram "Vietnam slår tillbaka", presenterades ofta på ett utpräglat ensidigt sätt karakteriserat av starkt negativa påståenden som knappast kunde vinna tilltro hos en amerikansk lyssnarpublik.

Resultat

Data ges i artikeln beträffande följande ämnen: Sovjets regering, skilda mått på försökspersonernas uppfattning om den sovjetiska regeringens uppriktighet, det berättigade i denna regerings aktioner i världsfrågor, denna regerings verkliga önskan om fred i världen, inställning till det ryska folket och USA:s militära engagemang i Vietnam. Eftersom försökspersonerna kontinuerligt påverkades av många förstärkande intryck från det egna samhället medan de utsattes för Radio Moskvas sändningar, kunde vi knappast vänta oss någon egentlig omvändelse i deras åsikter. Mätningarna gäller följaktligen snarare riktningen på åsiktsförändringen än åsiktsomvändelse.

Resultaten visar klart att sändningarna verkligen hade en viss effekt. Någon signifikant skillnad mellan de opinionsförändringar som inträffade i de båda kontrollgrupperna, finns inte, vilket tyder på att enbart deltagande i experimentet icke signifikant påverkade deltagarnas åsikter. Däremot föreligger det en signifikant skillnad i alla frågor utom Vietnam mellan experimentgruppen och kontrollgrupp 1 (K 1), vilket visar att sändningarna verkligen ledde till en betydande åsiktsförändring.

Beträffande hypotes 1 som innebär att de lyssnare som uppfattade sändningarna som mindre negativa än de väntat sig skulle reagera positivt på dessa, visar resultaten att denna grupp genomgående förändrades i en mot Sovjetunionen mera gynnsam riktning i alla frågor med undantag för Vietnam. Förändringen är särskilt slående i sådana frågor som Sovjets uppriktighet (70 % av försökspersonerna blev mera positiva medan endast 8 % blev mera negativa) och inställningen till Sovjets regering (63 % blev mera positiva och blott 7 % mindre negativa).

Ett sådant underlag från dessa båda observationer och av när-
 skild betydelse för analysen, var behandlingen av Vietnamkriget.
 Denna som behandlades i nyhetsprogrammen, politiska kommentarer
 och ett speciellt veckoprogram "Vietnam står tillika", press-
 terades ofta på ett utpräglat ensidigt sätt karaktäriserat av
 starkt negativa påståenden som knappast kunde vinnas tillräkna
 en amerikansk lyssnarpublik.

Resultat
 Data ges i artikeln beträffande följande ämnen: Golvets regering,
 skilda mätt på försökspersonernas uppfattning om den sovjetiska
 regeringens uppträdande, det berättigade i denna regeringens ak-
 tioner i världsrådet, denna regeringens verkliga stånden om fred
 i världen, inställningen till det ryska försvaret och USA:s militära
 engagemang i Vietnam. Efterom försökspersonernas kontinuerligt
 påverkades av många förtärande inslag från det som samhäl-
 let medan de utövades för Radio Moskvas sändningar, kunde vi
 knappast vänta oss någon egentlig omvändelse i deras åsikter.
 Sändningarna gav tillräckligt goda resultat på såväl
 förändringen än åsiktsomvändelse.

Resultaten visar klart att sändningarna verkligen hade en viss
 effekt. Någon signifikant skillnad mellan de olika sändnings-
 platser som inträffade i de båda kontrollgrupperna, liksom inte,
 vilket tyder på att endast deltagande i experimentet lade sig
 nollt påverkade deltagarnas åsikter. Bättre föreligger
 det en signifikant skillnad i alla frågor utom Vietnam mellan
 experimentgruppen och kontrollgruppen (K 1). Vilket visar att
 sändningarna verkligen ledde till en betydande åsiktsförändring.

Beträffande hypotes 1 som innebär att de tyskaner som uppfattade
 sändningarna som mindre negativa än de västliga skulle reagera
 positivt på dessa, visar resultaten att denna grupp genomgående
 förändrades i en mot riktningen mera gynnsam riktning i alla
 frågor med undantag för Vietnam. Förändringen är särskilt sålän-
 de i sådana frågor som Golvets uppträdande (70 % av försöks-
 personerna blev mera positiva medan endast 8 % blev mera nega-
 tiva) och inställningen till Golvets regering (67 % blev mera
 positiva och blott 7 % mindre positiva).

I fråga om Vietnam skedde däremot inga förändringar i för Sovjet gynnsam riktning i denna "bättre än väntat" grupp. Sändningarna i denna fråga, som klart behandlades enligt den "hårda linjen", uppfattades nämligen som lika negativa som man väntat sig.

Hypotes 2 innebär att de lyssnare som finner sina negativa förväntningar bekräftade skulle bli negativt påverkade av sändningarna. Resultaten är emellertid inte entydiga ifråga om denna hypotes. När det gäller Sovjets fredsönskan och berättigade aktioner rörde sig visserligen försökspersonerna i denna grupp i en mot Sovjet mera negativ riktning. Men i fråga om regeringens uppriktighet fördelade de sig jämnt och beträffande inställningen till Sovjets regering och det ryska folket blev lyssnarna i själva verket mera positiva. Dock icke så mycket som "bättre än väntat" gruppen. Dessa resultat antyder att under vissa förhållanden kan personer som i allmänhet uppfattar sändningarna negativt, bli positivt påverkade.

Hypotes 3 säger att de individer som uppfattade sändningarna som relativt värre än deras negativa förväntningar, skulle reagera mest negativt. Resultaten bestyrker hypotesen och ger vid handen att opinionsförändringar i en mot Sovjet mera negativ riktning är mest framträdande i denna grupp. Detta gäller alla frågor utom beträffande Sovjets uppriktighet, där de fördelade sig jämnt. I fråga om Sovjets fredsönskan rörde sig exempelvis 46 % av denna grupp i en mot Sovjet negativ riktning medan 15 % blev mera positiva. Även i inställningen till det ryska folket, om vilket alla kategorier i experimentgruppen från början hade ganska positiva åsikter, reagerade den "värre än väntat" gruppen ganska negativt med 46 % som blev mera negativa och 23 % mera positiva.

Det finns otvivelaktigt många sociologiska och psykologiska faktorer som bidrar till att vissa försökspersoner uppfattade vad de väntat sig medan andra inte gjorde det. I vår forskning har vi än så länge endast undersökt en av dessa faktorer nämligen dogmatismen. De mera dogmatiska individerna tycks vara avsevärt mera motståndskraftiga mot åsiktförändringar och mer benägna att förvränga informationen för att få den att passa

I fråga om Vietnam skedde däremot inga förändringar i förhållanden i denna riktning i denna "bättre än väntat" grupp. Förändringarna i denna fråga, som klart behandlades enligt den "härda linjen", upptäcktes nämligen som lika negativa som man väntat sig.

Hypotes 2 innebär att de lysnare som finner sina negativa förändringar bekräftade skulle bli negativt påverkade av sådana åtgärder. Resultatet är emellertid inte entydigt i fråga om denna hypotes. När det gäller Sovjets fridsbåken och berättigade skilsmässor förde sig visserligen förändringarna i denna grupp i en mer negativ riktning. Men i fråga om regeringens uppträdande förblev de sig jämnt och beträffande inställningen till Sovjets regering och det ryska folket blev lysnarna i själva verket mer positiva. Dock blev så mycket som "bättre än väntat" gruppen. Dess resultat antyder att under vissa förhållanden kan personer som i allmänhet uppfattar förändringarna negativt, bli positivt påverkade.

Hypotes 3 säger att de individer som upplevde förändringarna som relativt värre än deras negativa förändringar, skulle reagera mest negativt. Resultatet bestyrker hypotesen och ger vid handen ett opinionsförändringar i en mer negativ riktning är mest framträdande i denna grupp. Detta gäller alla frågor utom beträffande Sovjets uppträdande, där de förblev sig jämt. I fråga om Sovjets fridsbåken förde sig exempelvis 46 % av denna grupp i en mer negativ riktning medan 15 % blev mer positiva. Även i inställningen till det ryska folket, en vilket alla kategorier i experimentgruppen från början hade ganska positiva åsikter, reagerade den "värre än väntat" gruppen ganska negativt med 46 % som blev mer negativa och 23 % mer positiva.

Det finns otvivelaktigt många sociologiska och psykologiska faktorer som bidrar till att vissa förändringar upplevs som värre än väntat. I vår studie kunde vi endast undersöka en av dessa faktorer nämligen ångestnivån. De mera dogmatiska individerna tycks vara avsevärt mer motståndskraftiga mot åsiktsförändringar och man bör vara beredd på att dessa

förutfattade åsikter och föreställningar. Det finns en viss indikation i dessa data på att individer som får höga värden på skalan för dogmatism uppfattade sändningarna som de väntat sig dem medan personer med låga värden ifråga om dogmatism fann sändningarna vara annorlunda än de väntat sig.

Diskussion

Detta relativt explorativa experiment lämnar många viktiga variabler okontrollerade och resultaten kan med berättigande ges skilda tolkningar. Icke desto mindre ger de fruktbara uppslag till fortsatt forskning. Så tycks exempelvis en förväntan som inte uppfylls i riktning mot ens förhoppningar eller mål kunna förklara varför vissa åsikter förändras - en välkommen kontrast till den mångfald av förklaringar till varför åsikter inte ändras som vi har.

Resultaten understryker också det faktum att förändringar i politiska åsikter är både ett sociologiskt och ett psykologiskt fenomen. I denna studie måste man beakta lyssnarnas hela sociala system för att till fullo förstå effekten av Radio Moskvas sändningar. Sändningarna tycks ha haft en effekt, som inte i främsta rummet berodde på någon särskild skicklighet i kommunikationsteknik utan på förhållanden i det amerikanska samhället vilka framkallat orealistiska negativa föreställningar som blev klart vederlagda vid lyssnandet. Enligt försökspersonerna hade de inhemska massmedierna spelat en viktig roll för att skapa deras attityder till dessa utländska radiosändningar och de utpekades av gruppen "bättre än väntat" som den främsta källan till deras orealistiska förväntningar.

Även vissa andra slutsatser beträffande traditionella frågor i internationell politisk kommunikation kan dras ur dessa resultat. Det gäller exempelvis effekten av den politiska kommunikation som avsiktligt försöker att övertyga och propagera i jämförelse med en relativt öppen och rättfram presentation. Resultaten i denna studie antyder att nationella grupper som väntar sig en färgad politisk övertalning från en källa i ett annat land och som får (eller uppfattar) meddelandena på detta sätt är benägna att reagera negativt. Grupper som väntar sig

förutsettade åsikter och förinställningar. Det finns en viss indikation i dessa data på att individer som får höra värden på skalan för dogmatiska uppfattade sändningarna som de väntar sig dem medan personer med låga värden ifrågasätter dogmatiska sändningarna vars anseende är de väntat sig.

Discussion

Detta relativt experimentella experimentet följande många viktiga variabler ökontrollerade och resultaten kan med betydande gen skilda tolkningar. Icke desto mindre ger de fruktbara uppgifter till fortsatt forskning. De tycks exempelvis en förväntan som inte uppfylls i riktning mot en förhoppning eller mål kunna förklaras vid vissa åsikter förändras - en väsentlig kontrast till den mängd av förändringar till värden åsikter inte ändras som vi har.

Resultaten antyder också att faktum att förändringar i politiska åsikter är både ett sociologiskt och ett psykologiskt fenomen. I denna studie väntade man också tyvärr en del av utgången för att till fullo förstå effekten av Radio Moskvas sändningar. Sändningarna tycks ha haft en effekt, som inte i främsta rummet berodde på någon särskild skicklighet i kommunikationsteknik utan på förhållanden i det amerikanska samhället vilka framkallat oroliga negativa förinställningar som blev klart/vederlagda vid jämförelser. Enligt försöksgruppen hade de inhemska massmedierna spelat en viktig roll för att skapa denna attityd till dessa utländska radiosändningar och de utpekades av gruppen "bättre än väntat" som den främsta källa till deras oroliga förinställningar.

Även vissa andra slutsatser beträffande traditionella frågor i internationell politisk kommunikation kan dras ur dessa resultat. Det gäller exempelvis effekten av den politiska kommunikation som avskiljligt försöker att övertyga och propagandisera i jämförelse med en relativt öppen och rättvis presentation. Resultaten i denna studie antyder att nationella grupper som väntar sig en förhöjd politisk övervakning från en källa i ett annat land och som får (eller uppfattar) meddelanden på detta sätt är benägna att reagera negativt. Grupper som väntar sig

en färgad politisk övertalning och inte får en sådan tenderar däremot att reagera positivt. Eftersom de flesta människor blivit lärda att förvänta sig politisk propaganda från sitt lands motståndare har detta faktum en uppenbar betydelse för utvecklingen av en effektiv politisk kommunikation till andra länders befolkning.

I detta sammanhang bör även betonas den politiska betydelsen av ytligt sett icke-politiskt innehåll i internationell politisk kommunikation. Efter att ha väntat uppenbart politiska övertalningsförsök men konfronterats med konserter, redogörelser för vardagsliv i Sovjetunionen och beskrivningar av sociala institutioner i Sovjet, uppgav försökspersonerna ofta detta ytligt sett opolitiska innehåll som betydelsefullt för vederläggningen av deras förväntningar.

en lärsed politisk övertalning och inte för en sådan tendens
däremot att reser positivt. Efter som de första människor
blivit lärda att förvänta sig politisk propagandas från sitt
lands notabedare har detta faktum en uppenbar betydelse för
utvecklingen av en effektiv politisk kommunikation till andra
länder befolkning.

I detta sammanhang har även betonas den politiska betydelsen
av yttligt sett tekniskt innehåll i internationell poli-
tisk kommunikation. Efter att ha väntat uppsett politiska
övertalningsförsök men konfronterats med konkreta, redogörel-
ser för veridagligt i Sovjetunionen och beskrivningar av sociala
institutioner i Sovjet, uppkom förhållningarna om detta
yttligt sett opolitiska innehåll som betydelsefullt för veder-
läggningen av deras förväntningar.